

iz kuhanega lanenega semena z mlačno vodo nekoliko zredči in s tem teleta klistirajo. Topla odejo okoli trebuha, toplo ležišče in zmerno sesanje, če se jim je zopet zahtelo sesa, pripomorejo kmalu do popolnega zdravlja, ki v 3—8 dneh nastopi.

(Konec prihodnjič.)

Gospodarske skušnje.

Dobra krava mlekarica se spozna po repu. Švajcerski gospodarji kupujoči krave mlekarice gledajo posebno na njihov rep. Ako je ta brz na početku, ko se iz hrbta izpušča, debel in tako kratek, da komaj do kolen sega, pravijo, da je to znamenje slabe mlekarice; čim tanjši je od zgoraj in čim nižje pod kolena seže, tim boljša mlekarica je krava.

Gnoj za sadna drevesa. Vzemi 1 funt mizarskega kleja (lima), kuhaj ga, da se popolnoma raztopi, pomešaj ga z vedrom vode in zalivaj s tem drevesa. Zemljo okoli dreves je treba prej razrahljati. Za vsako drevo se vzeme 4—6 poličev. Če po nekoliko tednih utegneš zapaziti, koliko si s tem drevesom pomagal.

Dopisi.

Iz Gradca. Pred nekoliko leti smo se mogli tukaj bivačji Slovenci ponašati, da je med nami bil narodni duh in narodno gibanje, da se je tudi tukaj v Gradcu kazalo in širilo slovansko življenje. Bilo je narodnih močev sploh lepo število, kateri so darovali duševne in denarne moči za vsaktero narodno podvzetje, ki niso gledali niti na čas niti na delo, kedar je šlo za slovanske koristi. Radostno še se spominjam, kolika navdušenost se je pred leti kazala pri naših veselicah, kako mnogobrojne in živahne da so bile seje slov. dijakov; dijaci so kazali, da poznajo svoje dolžnosti proti slovanski domovini. V besedi in dejanji kazala se je iskrena ljubezen do naroda. Zgovornost mladine vzbujala je v sreih že na pol pomemčenih Slovanov narodno zavest, ter je pridobila mnogo malomarnih Slovencev narodnej stvari.

Starci, ki so bili slov. jezik že davno zavrgli, katerim se je iz prva zdevalo naše početje zgolj bederija, so začeli spoštovati svoj materni jezik in tu in tam zaslišala se je zopet stara „kranjska špraha“. Delo in trud rodila sta dober sad.

Zali Bog, da dandanes gremo zopet raketovo pot, da je ponehala navdušenost in delanost. Ni več vzajemnosti, ni več narodne ideje, in če jo povdarjaš, najdeš pri sedanjih Slovencih le zasmehovanje. Narodne veselice morajo nehati, društva propadajo eno za drugim, Slovenci začeli so zopet nemškurati, kakor nekdanj in — tužna nam majka — mnogo jih postaja celó nasprotnih našim potrebam. Dijaštvo je needno in se jako malo briga za narodni napredek. Vza-

jemnost ostane sploh prazna beseda, dejansko pa se podirajo prav marljivo vse narodne naprave, katere so nam v prejšnjih letih vrli naši narodnjaki ustanovili. —

Kaj je vsega tega krivo? Uzrokov je več, naj omenim le nekih. Mladeži, ktera se voditi da blagim vtisom, manjka spodbudnih izgle-dov. V naših zborih, deželnem kakor državnem, je skoro čisto zaspala narodna politika. Liberalni slovenski poslanci, ki so ob volitvah toliko kričali s svojim „narodnim“ (?) programom, so se sprijaznili z nemškimi liberalci, našimi najhujšimi nasprotniki, katerih zdaj po sklenjeni zvezi nočejo in tudi ne morejo dražiti s tirjatvami naših narodnih potreb in pravič. Drug uzrok je, da mladež iz „Naroda“, ki se v novejšem času jako malo briga za narodno stvar, nič druga ne dobiva, nego slepo sovraštvo proti krščanstvu sploh in posebno proti kat. duhovenstvu. To vodi v brez-verstvo, to pa v spačenost in duševno malomarnost, ki je morilka vseh blagih vzorov, kakoršen je vzor narodnosti. Zbegani duh ne ume več, kar je blago in dobro; popačeno srce pa slabi voljo, odločnost in gorečnost za pravično stvar. Vnemarnež v eni reči ostane vnemarnež v vseh drugih. Ni se torej čuditi, da se mladež na vsučilišču rajši zasukne na „tarok“ v kavano, kakor v kako narodno društvo. — Opazovalcu teh žalostnih prikazni je že zdavno jasno, da pridemo Slovenci s hvalisano „svetno inteligencijo“ skoro na kant.

Iz Celja, 22. sušca 1874. — „V združbi je moč in napredek!“ tako so me učili pošteni rodoljubje, ko sem še malo poznal pomen tega gesla, ko še sploh nijsem mnogo o politiki vedel. Vendar sem si dobro zapomnil ta pregovor, in ko sem postal starejši, vedel sem ceniti njegovo vrednost. Videl sem mnogo krajev, malih in večjih, in povsod so bili ljudje vže kolikor toliko združeni v celote, koje so imenovali „društva.“ Začetkoma so bila takova društva jako prvotna in le sčasoma postajala so olikanejša. Sedaj pa, ko smo Slovenci spoznali, da smo samostojni narod, je ustanovljenih že sto in sto društev raznih namenov. V Ljubljani, Mariboru, Celovcu, Trstu, Gorici — povsod stojé na trdnem stališču narodna društva.*)

Tudi tukaj v Celji, v mestu, ki leži na pripravnem kraju Slov. Štirské, se je bilo ustanovilo društvo „Čitalnica.“ — Navdušeno so delovali tukajšnji narodnjaki, z vrlim domoljubom dr. Kočevarjem, da se je vzdrževala čitalnica; ali „tempora mutantur!“ Dr. Kočevar, predsednik čitalnice, je preobložen z mnogostranskimi opravili, in kakor hitro se je on odtegnil delovanju, jela je tudi čitalnica hirati — in sedaj? sedaj je — zaspala! Navdušenost je omrzela in tudi narodnost mnogo trpi pred navali tukajšnjih nemčurjev. Za mesto, ktero ima izključljivo slovenske okoličane, je to neodpušljiva napaka. Še celó čital-

*) Še bolj bi pa, ko bi med narodnjaki edinost bila. Vredn.

niške kulise in druga orodja se bodo poprodala in tako bode Slovencu ostajalo edino le gledati, kako se nasprotniki združujejo v našo kvar! To je britko, prav britko! Dobro vem, da bi bilo brezvspešno, spodbujati na novo vstanovljenje društva; tisti pa, katerim velja ta sostavek, morajo si priznati, da zaslužijo oistro očitjanje.

V zadnjem listu ste navedli, da je po izreku g. glavarja Celjskega volitev okoliška pri namestništvu ovržena; iz najzanesljivejšega vira Vam pa poročam, da se do té ure o tem prav ničesar ne vé, in da tisti, kdor je storil vest po mestu, nij bil glavar, temuč nekdo, kteremu stvar nij mogla biti znana, kajti glavarstvo izve najpred vsako, od namestništva rešeno stvar, ugovor proti volitvam pa še nij rešen. —

Pri Žavcu so predvčerajnim vjeli nekega Miho Kolenca, hudodelnika, kteri je lani iz celjske jetnišnice uskočil. Hotel je ravno z nekim pajdašem, 14 letnim dečkom, pri nekaj hiši kuretnino krasti, ko ga žandar zasači in odžene. Jegov pajdaš se je pa tako hudo ranil, da je na mestu življenje izdihnil. Hudodelec je gotovo mladenča zapeljal. (Glej o tem poročilo z Brašlovč med „raznimi stvarmi“.)

Iz Vidma. — Včeraj 22. t. m. smo pokopali prečastitega dekana in častnega kanonika Ant. Rejca, katerega nam je nemila smrt nenadama v petek zjutraj ob dveh pokosila. V praznik sv. Jožefa so še maševali in predigovali. Bili so rajni gospod, akoravno že 75 let stari, bistrega duhá, goreč duhovnik, velikodušen podpornik vsake dobre domače stvari, cerkvene in narodne, duhovnikom ljubeznjiv prijatelj, podložnim mil gospod in celi fari dober oča. Kako srčno da so pokojnega ljubili in spoštovali domači in tuji, je kazal sijajni, velikanski spreved, kakoršnega Videm gotovo še ni videl. Ljudstva se je vse trlo, in čeravno je bil pogreb v nedeljo dopoldne, se je vendar sešlo 25 duhovnikov in 2 neduhovna meniha. Predigal in spreved vodil je preč. dekan in častni korar Leskovški. Tudi gospod okrajni glavar in okrajni sodnik sta prišla iz Brežic rajnemu dekanu zadnjo čast skazat. Zavoljo tega se vsim duhovnikom, gospodom iz Brežic, Videmskemu srenjskemu zastopu in jegovemu županu Uršiču, kakor celi fari in vsim, ki so se v tako obilnem številu pogreba udeležili, očitno zahvali Edvard Janžek, provizor.

Iz Pišec 22. sušca. (Nemčurska blagodušnost.) Kakor je smrt g. J. Drobniča zadela z neizrekljivo žalostjo vse poštene farane in vse rodoljube slovenske, ravno tako se je zasvetila iskra upajočega veselja v srecih nemškutarjev in liberalcev. Kmalu po tem prežalostnem pogrebu je gosp. Nunčič, zdravnik v Videmski župniji, med drugim te le neotesane besede proti nekomu govoril: „Oj, kako so vendar ljudje neumni, da so se toliko jokali pri pogrebu kaplanovem, saj je prav in dobro, da je umrl, ker je v časopise

dopisoval zoper nas (t. j. zoper nemškutarje in liberalce).*)

V petek 20. t. m. se snide dr. Dell'Cott iz Brežic z g. Smrekar-jem in ga vpraša: „No, kaj pa delajo Jezuiti pri vas (bil je namreč misijon v Sevnici), kaj predigovajo kmetom? Kaplan v Pišecih je k sreči umrl, bil mi je političen nasprotnik itd.“ —

Tako govorijo tudi drugi nemškutarji. Zdaj pa sodite, ljubi bralci „Slov. Gospod.“, je li to pošteno? Niti Nunčiču niti dru. Dell'Cott-u ni rajni kaj hudega storil, kakor tudi nobenemu človeku, in vendar je bil sovražen od nemškutarskih in liberalnih fanatikov, kteri se zdaj veselje njegove smrti! Kaj pa mislite, ljubi bralci, zakaj je bil sovražen tako blagi gospod? Edino le zato, ker je — ne gledé na to, da se nemčurskim liberalcem zameri, ljudstvo k narodni zavesti vzbujal in pri vsaki priliki, posebno pa pri zboru kat. pol. društva, ljudstvu nevarnosti kazal, ktere mu preté od strani nemškutarjev in liberalcev. Ravno zavoljo tega, in še posebno ob času volitev je bil rajni blagi gospod trn v peti nemškutarskim fanatikom, ki se zdaj tako srčno veselijo, da ga je smrt pobrala. Ti gospodje si menda zdaj srce delajo, češ, sedaj so Pišecani svojega voditelja zgubili, in mi jih ob času volitev lahko na ujdzo dobimo, kakor Bizelance in Šent-Peterčane, ki copotajo za nami, kamor jim velimo.

Jaz pa imam upanje do Boga, da se bo liberalnim nemškutarjem godilo, kakor pred 18sto leti Judom, ki so tudi mislili, da so zmagali, ko so Jezusa umorili; alj komaj tretjo jutro napoči, pa so bili osramoteni. Tudi naši Breščani se bodo ukanili, ker bodo naši volilci vselej stali za narodno stranko in za pravni program. Posavinskim nemčurjem rečem slednjič le to: Vi, ki nemate ne narodne, ne verske čuti več, ter zasmehujete nas, katoliške Slovence, le sami sebi največ kljubujete, kajti ranite najmilejše čuti ljudstva in si s tem sami jamo kopljete!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Prav političen dogodek, ki ga ustavaki ne bodo tako hitro pozabili, bil je pretekli teden govor grofa Hohenwarta pri splošnji debati o drugi „verski“ postavi, ki hoče vravnati — se ve da čudno — prineske iz župnijskih in samostanskih čistih dohodkov v cerkveni zalog (religionsfond.) Dokazal je pred vsem nepristojnost predložene postave. Potem se obrne proti vladi in brani posebno proti ministru Auerpergu svoje dolovanje kot minister. „Hotel sem,

*) Nemškutarji in tudi slov. liberalci so namreč za vsak članek, ki se je našel v kterem koli časopisu iz „Pišec“, sum zagnali na pokojnega gospoda Drobniča, češ, da ga je on pisal. Dasi to ni res, je vendar znamenje, kako da so se nemčurji vrlega gospoda — bali.